

Sammanträde med Västra Götalandsregionens kommitté för mänskliga rättigheter torsdag den 28 januari 2016

Plats: Hotell Radisson Blu, Södra hamngatan 59, Göteborg

Tid: Kl. 09.30–, fika från kl. 09.00

Samrådsmöten

Beslutsärenden

1. Årsredovisning 2015
Bilaga utkast till årsredovisning
Diarienummer RHK 10-2016
2. Delegeringsordning/Maria Engström
Diarienummer RHK 5-2016
3. Instruktion till ansvarig tjänsteman för kommittén för mänskliga rättigheter
Diarienummer RHK 12-2016
4. Fördelning av organisationsbidrag till hbtq- och barnrättsorganisationer/Liselott Johansson
Diarienummer RHK 103-2015
5. Yttrande om motion av Karin Engdahl med flera (S) om en regional strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Västra Götalandsregionen
Diarienummer RHK 3-2016
6. Motionssvar med anledning av Matz Dovstrands (SD) motion om inrättande av resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck/Jesper Svensson
Diarienummer RHK 2-2016
7. Anslag till forskningsrådet för interkulturell dialog 2016/Anna Jakobsson
Diarienummer RHK 84-2014
8. Skrivelse till hälso- och sjukvårdsstyrelsen om hjälpmedelsjour
Diarienummer RHK 4-2016
9. Anmälningssärenden
Diarienummer RHK 11-2016
10. Övriga frågor

Gruppmöte

Beslutsmöte

Information

- A. Information från presidiet
- B. Information från ledamöter
 - a. Information från samråden
- C. Information från avdelning rättighet
 - a. Lägesrapport MR-plan, Anna Jakobsson
 - b. Lägesrapport människorättsbaserat arbetssätt (piloterna), Anna Jakobsson
 - c. Svar till föreningar, Viveca Reimers
 - d. Sociala investeringsmedel:
 - Maria Johansson informerar
 - Diskussion och prioriteringar

Kristina Grapenholm
Ordförande

Tänk på miljön

Res gärna kollektivt (www.vasttrafik.se)

Årsredovisning 2015, Västra Götalandsregionens kommitté för rättighetsfrågor

1. Sammanfattning

Kommittén för rättighetsfrågor har uppfyllt regionfullmäktiges mål om inventering utifrån hur tillgängliga lokalerna är för personer med funktionsnedsättning. Resultatet redovisas i Tillgänglighetsdatabasen (TD). Bristande tillgänglighet innebär diskriminering och Västra Götalandsregionen har som offentlig organisation ett särskilt ansvar att verksamheten kan användas av, vara begriplig och tillgänglig för alla. Arbetet med tillgänglighet leder till ökad hälsa, demokrati och delaktighet för invånarna.

För att genomföra inventeringarna visstidsanställdes unga som varit långtidsarbetslösa som inventerare. I en uppföljning hösten 2015 nämnde flera deltagare i projektet att de uppskattade att anställningen gav rutiner i vardagen, arbetskamrater och en känsla av att vara behövd. Detta ledde till att de fick ökat självförtroende och mer energi att söka sig vidare i arbetslivet. Bland 31 intervjuade personer som varit anställda någon gång mellan 2013-2015 hade 19 personer (61 %) haft ett nytt arbete efter avslutad anställning på avdelning rättighet. Med detta arbete tar kommittén ett arbetsgivaransvar kopplat till målsättningen i VG2020 om att bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv.

Kommittén för rättighetsfrågor har även uppfyllt regionfullmäktiges mål om att utbilda politiker och förvaltningsledningar för att minska ojämlikhet och diskriminering. Hälften av Västra Götalandsregionens förvaltningsledningar har fått utbildning om mänskliga rättigheter och ett rättighetsbaserat arbetssätt. I utvärderingar av utbildningarna anger majoriteten av deltagarna att de har fått ökad kunskap om mänskliga rättigheter och förståelse för vad ett rättighetsbaserat förhållningssätt innebär.

Under året har tjänstemannastödet till kommittén omorganiserats. Från och med april 2015 blev förvaltningen rättighetskommitténs kansli en avdelning inom den nuvarande förvaltningen koncernkontoret. En annan förändring i tjänstemannastödet var att den tidigare Utvecklingsenheten för barns hälsa och rättigheter överfördes till rättighetskommitténs kansli i januari 2015, enligt beslut i regionstyrelsen.

Regionfullmäktige beslutade i juni 2015 om en policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter. I samband med detta fick kommittén för rättighetsfrågor uppdraget av regionstyrelsen att återkomma med förslag till en samordnad regiongemensam handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter. Ambitionen är att handlingsplanen ska ersätta andra befintliga och planerade regionövergripande handlingsplaner för rättighetsfrågor.

Årsresultatet för kommittén för rättighetsfrågor är + 1,9 mnkr.

2. Regionfullmäktiges mål

Kommittén för rättighetsfrågor har huvudansvaret för två övergripande mål i regionfullmäktiges budget 2015. Nedan redovisas resultatet för kommittén för rättighetsfrågor övergripande mål och indikatorer under 2015.

Rättighetskommittén ansvarar för att regionens verksamheter ska kunna inventeras och att varje verksamhet görs tillgänglig för alla regionens invånare

Indikatorer:

1. Andel verksamheter, i egen eller privat regi, som har inventerat minst 90 procent av sina enheter i Tillgänglighetsdatabasen (%)
2. Andel bolag som har inventerat 100 procent av sina verksamheter i Tillgänglighetsdatabasen (%)
3. Andel upphandlade leverantörer med krav på inventering i Tillgänglighetsdatabasen som är upphandlade via VGR:s inköpsorganisation som har inventerat 100 procent av sina verksamheter (%).

	Mål	Resultat mars (%)	Resultat augusti (%)	Resultat december (%)
Indikator 1	70	72	86	90
Indikator 2	100	83	83	100
Indikator 3	30	75	85	91

Av 985 kända verksamheter har 885 verksamheter inventerats hittills (90 procent). I den nuvarande beräkningen likställs sjukhus med alla andra typer av mottagningar (som exempelvis enskilda mödravårdscentraler) trots att ett enskilt sjukhus kan bestå av upp till 40 mottagningar. Antalet kända verksamheter har ökat under året och uppgår i slutet av verksamhetsåret till 1038. Ökningen beror dels på införandet av vårdval rehab och dels på att det är svårt att få fram samlad och aktuell information över Västra Götalandsregionens verksamheter. Eftersom verksamheter bygger om och byter lokaler har under hösten huvudsakligt fokus varit på att uppdatera befintliga inventeringar och inventera om.

Samtliga bolag inom Västra Götalandsregionens är inventerade (sex stycken). Under hösten inventerades även Västtrafiks egenägda resecentrum. Av totalt 68 upphandlade leverantörer av konferensanläggningar har 62 inventerats (91 procent).

Rättighetskommittén ska erbjuda regionorganisationen utbildning för att minska ojämlikhet och diskriminering

Indikator

1. Andel förvaltningsledningar som genomgått en utbildning i rättighetsbaserat arbete under året¹ (%).
2. Andel politiker i nämnder och styrelser som genomgått en utbildning i rättighetsbaserat arbete under året² (%).

	Mål	Utfall mars (%)	Utfall augusti (%)	Utfall december (%)
Indikator 1	30	13	33	50
Indikator 2	30	34	44	53

15 av 30 förvaltningsledningar har utbildats till och med 2015 (53 procent). 351 politiker av 657 har utbildats 2013 till och med 2015. Totalt finns 908 politikerplatser i Västra Götalandsregionens nämnder och styrelser som innehas av 657 olika förtroendevalda politiker. Under året har 129 politiker utbildats (ca 20 procent).

Utbildningarna har utvärderats genom att deltagarna fått ta ställning till ett antal påståenden och gradera på en skala från 1 till 6 i vilken utsträckning de instämmer i påståendet. 1 innebär att personen instämmer i låg utsträckning och 6 innebär att personen instämmer i hög utsträckning. Nedan redovisas andelen deltagare som svarat 4, 5 eller 6 på skalan (vilket innebär att de var nöjda eller mycket nöjda med utbildningen).

Utbildningen gav mig:	Politiker (%)	Förvaltningsledningar (%)
Ökad kunskap om mänskliga rättigheter	80	90
Förståelse för vad ett rättighetsbaserat förhållningssätt innebär	91	81
Ökad medvetenhet om vilka skyldigheter jag har	83	77
Verktyg som jag kommer att ha användning för	80	72
Insikter som gör att jag kommer tänka annorlunda när jag ska fatta beslut	82	73

Regionstyrelsen ska trygga den långsiktiga kompetensförsörjningen

Utöver kommittén för rättighetsfrågor har alla nämnder även ansvar för regionfullmäktiges mål om att trygga den långsiktiga kompetensförsörjningen. Detta mål redovisas samlat i koncernkontorets årsredovisning.

¹ Måлтаlet beräknas from 2013 tom 2015

² Måлтаlet beräknas from 2013 tom 2015

3. Regionfullmäktiges uppdrag

Kommittén för rättighetsfrågor har huvudansvaret för ett uppdrag i regionfullmäktiges budget. Utöver detta har samtliga nämnder och styrelser ansvar för ytterligare tre uppdrag i regionfullmäktiges budget.

Kommittén för rättighetsfrågor får i uppdrag att följa upp måluppfyllelsen i av regionfullmäktige beslutade handlingsplaner om rättighetsfrågor samt att till regionstyrelsen föreslå åtgärder utifrån denna uppföljning

Det finns två regionövergripande handlingsplaner om rättighetsfrågor som har beslutats av regionfullmäktige: en handlingsplan för jämställdhetsfrågor och en handlingsplan för barnets rättigheter. Kommittén för rättighetsfrågor har gjort deltidsuppföljningar av båda handlingsplanerna och redovisat dessa. Nedan följer en sammanfattning av resultatet av deltidsuppföljningarna.

Deltidsuppföljningen av *Handlingsplan 2013-2015 med den europeiska deklarationen om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen)* avrapporterades till regionstyrelsen i januari 2015. Halvtidsuppföljningen visade att arbetet med åtgärderna i de flesta fall var påbörjat eller hade kommit längre än planerat. Eftersom handlingsplanen gällde till och med 2015 planerades en revidering av planen. Den planerade revideringen upphävdes i samband med regionstyrelsens beslut att kommittén för rättighetsfrågor skulle ta fram en samordnad regiongemensam handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter. Ambitionen är att den kommande handlingsplanen ska ersätta befintliga handlingsplaner på rättighetsområdet.

Planperioden för *Handlingsplan för implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter i Västra Götalandsregionen 2014-2015* har förlängts till 2016 efter beslut i regionfullmäktige. Deltidsuppföljningen visar att de flesta aktiviteter i handlingsplanen är pågående eller avklarade. 387 personer har gått en grundutbildning om barnets rättigheter. Det har även tillsatts 33 ombud för barnets rättigheter och flera tillfälliga referensgrupper med barn och unga. Stickprov visade dock på låg måluppfyllelse vad gäller beskrivning av planerade åtgärder i förvaltningars och bolags verksamhetsplaner. Kommittén föreslog regionstyrelsen att uppmana förvaltningar och bolag att i sina verksamhetsplaner för 2016 redovisa planerade aktiviteter för att uppnå regionfullmäktiges mål och åtgärder i handlingsplan för implementering av FN:s konvention för barnets rättigheter.

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans

Detta avsnitt kompletteras till kommitténs sammanträde.

Alla verksamheter ska arbeta för att utveckla kvaliteten i den egna verksamheten samt öka sin produktivitet och effektivitet.

Regionstyrelsen ska följa upp arbetet och tillse att resultatet kan jämföras inom och mellan verksamheterna.

Kommittén för rättighetsfrågor har beslutat om en plan för intern kontroll. Syftet med den interna kontrollen är att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv styrning av verksamheten, tillförlitlig finansiell rapportering och att följa gällande lagar och förordningar. Kommittén fokuserar på att prioritera och konkretisera sitt uppdrag. Uppdraget att ta fram förslag till en samordnad regiongemensam handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter syftar till att kraftsamla kring ett fåtal konkreta mål för att få största möjliga effekt i det regiongemensamma arbetet med mänskliga rättigheter.

Uppdrag: Alla nämnder och styrelser ska jämtegrera budgetar och årsredovisningar. Regionstyrelsen ska i regionens gemensamma årsredovisning redovisa resultatet av de samlade arbetet hos verksamheter och förvaltningar för att integrera jämställdhetsperspektivet under året.

I arbetet med jämställdhetsintegrering har kommittén för rättighetsfrågor fokuserat på fördelning av medel till individer och organisationer. Organisationer som sökt bidrag har fått frågor om hur de arbetar med jämställdhet och motiveringarna har ingått i bedömningen av om de beviljas medel eller inte. Organisationerna har även tillfrågats om könsfördelning bland deras medlemmar, men många föreningar har haft svårt att redovisa detta eftersom de inte registrerar medlemmar utifrån kön. Kommittén har strävat efter och uppnått en jämnare könsfördelning bland stipendiater till parasportstipendiet (ett stipendium för idrottare med funktionsnedsättning).

Inför 2015 planerade kommittén att ta fram ett förslag till organisationsgemensam modell och rekommendationer för jämställdhetsintegrering av budgetar och årsredovisningar. Detta har inte genomförts under året.

4. Verksamheten

4.4. Rättighetsfrågor

Jämställdhet

Jämställdhetsstrategin *Jämställt Västra Götaland 2014-2017* har följts upp i samarbete med Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Uppföljningen visar att de 56 kommuner, myndigheter och ideella föreningar som har anslutit sig till strategin

Kommittén för rättighetsfrågor

uppskattar det utbyte de har fått med andra aktörer i strategiarbetet. I vissa fall behöver aktörerna mer stöd och resurser i att genomföra pågående aktiviteter. Avdelning rättighet har även deltagit i att planera och genomföra Länsstyrelsens jämställdhetsnätverksträffar, där fokus har varit implementering och uppföljning av jämställdhetsstrategin.

Kommittén har gjort en deltidsuppföljning av *Handlingsplan 2013-2015 med den europeiska deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklARATIONEN)*. Halvtidsuppföljningen visade att arbetet med åtgärderna i de flesta fall var påbörjat eller hade kommit längre än planerat.

Kommittén har regelbundna samråd, en form av invånardialog där kommitténs ledamöter träffar representanter för civilsamhället. Samrådet för jämställdhet- och hbtq-frågor har representanter från tolk jämställdhet- och hbtq-organisationer i länet. Samrådet har bland annat diskuterat Sahlgrenska universitetssjukhusets kommande hbtq-strategi, utvecklingen av psykiatri inom Västra Götalandsregionen och andra frågor som rör jämställdhet och jämlikhet inom hälso- och sjukvården.

Avdelning rättighet har föreläst vid tre tillfällen på näringslivsavdelningens handläggarutbildning om jämställdhetsintegrering. I avdelning rättighets grundutbildning om mänskliga rättigheter för politiker och förvaltningsledningar är jämställdhet en integrerad del.

Upphandlingar av bemanningsläkare innehåller nu ett krav på att genomgå KRUS jämställdhets- och genusutbildning, genom ett samarbete mellan avdelning rättighet och avdelning inköp. Avdelning rättighet har även deltagit i arbetet med att ta fram könsneutrala toalettskyltar för Västra Götalandsregionens verksamheter.

Barnets rättigheter

Handlingsplanen för implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter i Västra Götalandsregionen har följts upp. De flesta aktiviteter är pågående eller avklarade. 387 personer har gått en grundutbildning om barnets rättigheter. Det har även tillsatts 33 ombud för barnets rättigheter i verksamheterna. Inom ramen för handlingsplanen har Västra Götalandsregionen även utvecklat arbetet med Demokratitorg och utvecklat ett barnhälsoindex.

Som ett led i arbetet med barn och ungas rätt till delaktighet och inflytande har kommittén även åtta referensgrupper med barn mellan 5-19 år med geografisk spridning i länet. Utöver detta anställdes 10 feriepraktikanter som barnrättsutvecklare under sommaren, med uppdrag att utveckla barn- och ungdomsperspektiven inom olika regionala frågor.

Funktionsnedsättning

Kommittén har tagit fram en handledning till *Riktlinjer för tillgänglig information och kommunikation* och tillsammans med fastighetsnämnden reviderat *Tillgängliga och användbara miljöer, riktlinjer och standard för fysisk tillgänglighet*.

Kommittén för rättighetsfrågor

90 procent av Västra Götalandsregionens verksamheter och samtliga bolag har inventerats utifrån hur tillgängliga lokalerna är för personer med funktionsnedsättning. Resultatet redovisas i Tillgänglighetsdatabasen (TD).

Avdelning rättighet och avdelning inköp har utvecklat krav på användbarhet och tillgänglighet i upphandlingar. Bland annat har tre personer från funktionshinderrörelsen deltagit i arbetet med att specificera vilka behov som behöver mötas upp vid kommande upphandling av självincheckning.

Övriga diskrimineringsgrunder

Till och med 2015 har kommittén för rättighetsfrågor utbildat 50 procent av Västra Götalandsregionens förvaltningsledningar och 53 procent av politiker i nämnder och styrelser om mänskliga rättigheter. I utvärderingarna anger en hög andel av deltagarna att de har fått ökad kunskap om mänskliga rättigheter och förståelse för vad ett rättighetsbaserat förhållningssätt innebär.

Kommittén för rättighetsfrågor har fem samråd (en form av invånardialog där politiker och tjänstepersoner möter företrädare för civilsamhället): samrådet för funktionshinderfrågor, samrådet för jämställdhet- och hbtq-frågor, samrådet för nationella minoriteter, samrådet för ålder och samrådet för mänskliga rättigheter. En uppföljning av samrådsarbetet hösten 2015 visar att 77 procent av deltagarna tycker att samråden ger möjlighet att påverka Västra Götalandsregionens verksamhet och att 70 procent av deltagarna tycker att samråden bidrar till jämlikhet och icke-diskriminering.

Under hösten avslutades Västra Götalandsregionens tre pilotprojekt i rättighetsbaserat arbete, som pågått inom Angereds närsjukhus, Västarvet och Psykosvårdkedja Nordost. Slutsatserna från projektet redovisas i en skriftlig rapport från projektets följeforskare och en film som bland annat visades på MR-dagarna (mänskliga rättigheter-dagarna).

Tre uppdragsforskningsprojekt har finansierats och slutredovisats: *Invånardialogens roll och former – Västra Götalandsregionens samråd med det civila samhället, Ungas medskapande – lärande av ungas erfarenheter samt Offentlig upphandling – en rättsvetenskaplig studie om möjligheterna att i offentlig upphandling beakta sociala hänsyn och följa de internationella åtagandena om de mänskliga rättigheterna.*

4.7. Verksamhetens miljöarbete

Kommittén för rättighetsfrågor har inga beslutade miljömål.

4.8. Verksamhetens säkerhetsarbete

Kommittén för rättighetsfrågor har gjort en riskanalys i samband med att kommittén upprättade en plan för intern kontroll. Syftet med den interna kontrollen är att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv styrning av verksamheten, en tillförlitlig finansiell rapportering och efterlevnad av gällande lagar och förordningar.

Kommittén för rättighetsfrågor

5. Personal

I och med bildandet av ett gemensamt koncernkontor, åligger det inte längre kommittén att rapportera under denna rubrik. Bildandet av avdelning rättighet som en del i koncernstab Regional utveckling innebär att alla delar inom Regional utveckling kommer knytas närmare varandra för att sammantaget bli ett kraftfullt stöd till politiken. Den nya organisationen innebär också att vi organiserar det interna stödet kring ekonomi, HR, kommunikation och ärendehantering i egna staber för att kunna hitta samordningsvinster och arbeta mer likriktat. För koncernstab Regional utveckling har nu arbetet med att hitta nya sätt att arbeta tillsammans och mer effektivt påbörjats tillsammans med resten av koncernkontoret. Flera medarbetare har fått möjlighet att anta nya utmaningar.

6. Ekonomi

Av kommitténs budgetram om 40,3 mnkr fördelas huvudsakligen mellan tre större poster: Personalkostnader (regionstyrelsens ansvarsområde fr.o.m. 2015-05-01), stöd till föreningslivet och utvecklingsmedel.

6.1 Strategiskt mål

Kostnadskontroll och ekonomi i balans

I budget 2015 reducerades nämndernas regionbidrag med besparingskrav riktat mot externa kostnader för bl.a. konsulter. I och med bildandet av det nya koncernkontoret flyttas utfallet för kommitténs del till Regionstyrelsen och en jämförelse mot måltal och föregående år är inte relevant. I samband med bokslutet kommer därför uppföljning av konsultkostnader ske samlat.

6.1.1 Ekonomiskt resultat, Kommittén för rättighetsfrågor

Årsresultatet för kommittén för rättighetsfrågor är + 1,9 mnkr.

Resultaträkning (mnkr)	Årsvärden			
	Utfall 1512	Budget 1512	Utfall 1412	Avvikelse budget/ utfall
Regioninterna intäkter, övrigt	0,9	0,0	1,1	0,9
Externa intäkter	2,4	0,9	1,3	1,5
Verksamhetens intäkter	3,2	0,9	2,4	2,3
Personalkostnader	-7,0	-18,2	-14,5	11,2
Regioninterna kostnader, övrigt	-16,8	-4,0	-4,0	-12,7
Övriga externa kostnader	-17,8	-20,5	-19,2	2,7
Verksamhetens kostnader	-41,566	-42,7	-37,7	1,1
Regionbidrag	40,3	40,3	37,4	0,0
Finansiella intäkter/kostnader m m	-0,1	0,0	0,0	-0,1
Resultat	1,9	-1,5	2,0	3,4

6.1.2 Analys och utfall

Detta avsnitt kompletteras till kommitténs sammanträde.

Kommittén för rättighetsfrågor

6.2 Eget kapital

Kommittén har vid utgången av 2015 ett eget kapital motsvarande 4,9 mnkr.

6.3 Investeringar

Kommittén har för sin egen del ingen fastlagd investeringsbudget, och inga investeringar har gjorts under perioden.

7. Bokslutsdokument 2015-08:

Detta avsnitt kompletteras till kommitténs sammanträde.

UTKAST

Fördjupad rapport till Kommittén för rättighetsfrågor

B. Kommittén för rättighetsfrågors egna mål

Mål 1. Västra Götalandsregionens verksamheter, skyldighetsbärarna, stärks i sin kapacitet att respektera, skydda, uppfylla och bevaka de mänskliga rättigheterna

1.1 Rättighetskommitténs kansli har bättre metoder och verktyg för ett rättighetsbaserat arbetssätt.

- (a) Bedriva pilotverksamhet och systematisera erfarenheterna
Pilotverksamheten för rättighetsbaserat arbetssätt för Bohusläns museum, Psykosvårdskedja Nordost och Angereds Närsjukhus slutrappporterades med film och rapport av följeforskare. Ett spridningsseminarium genomfördes på MR-dagarna. Inom ramen för de tre verksamheterna fortsätter arbetet på olika sätt för att fördjupa det rättighetsbaserade arbetssättet. Angereds närsjukhus har tillsatt MR-mentorer som tar över MR-utvecklingsarbetet och Psykosvårdskedja Nordost har beviljats medel från arvsfonden för utveckling under 2016. De tre verksamheterna har också tillsammans med avdelning rättighet skapat ett nätverk för fortsatt kunskapsutbyte.
- (b) Arbeta fram ett material för arbetsplatsmöten i form av webbutbildning
Avdelning rättighet har inte tagit fram den planerade webbutbildningen. En kommande webbutbildning ska istället utgå från den regiongemensamma handlingsplanen för mänskliga rättigheter.
- (c) Ta fram ett rättighetsbaserat verktyg för upphandling
Avdelning rättighet har sedan tidigare tagit fram en checklista (finns i uppföljningen av handlingsplanen "MR i offentlig upphandling för 2013-14") för att stödja inköpsavdelningen med rättighetsbaserade analyser och kravställande. Checklistan har hittills använts vid fyra upphandlingar och resulterat i tydligare krav utifrån de mänskliga rättigheterna.
- (d) Utveckla och driva FoU
Tre uppdragsforskningsprojekt har redovisats för kommittén under året. Projekten "Invånardialogens roll och former – Västra Götalandsregionens samråd med det civila samhället" och "Ungas medskapande – lärande av ungas erfarenheter" har genomförts av forskargrupper i KAIROS inom Mistra Urban Futures³. Projektet "Offentlig upphandling – en rättsvetenskaplig studie om möjligheterna att i offentlig upphandling beakta sociala hänsyn och följa de internationella åtagandena om de mänskliga rättigheterna" har genomförts inom juridiska institutionen vid Göteborgs Universitet.

³KAIROS (Kunskap om och arbetssätt i rättvisa och Socialt hållbara städer) är ett transdisciplinärt forskningsprojekt där akademiker och praktiker möts kring frågor om social hållbarhet. Deltagande parter är Göteborgs stad, Göteborgs universitet, Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt Västra Götalandsregionen. Totalt har projektet genererat 17 publikationer varav 9 under år 2015.

Kommittén för rättighetsfrågor

Kommittén har utlyst två nya uppdragsforskningsprojekt: Ett projekt om att analysera anmälningar till patientnämnderna ur ett mänskliga rättigheter-perspektiv och ett projekt om att analysera funktionshinderrörelsens relation till Västra Götalandsregionen.

För att samla och sprida arbetet med forskning och utveckling har avdelning rättighet publicerat rapportserien Mänskliga rättigheter i offentlig förvaltning. Under våren publicerades del 2 i rapportserien: ”Verktyg för mätning”.

(e) Finansiera en doktorandtjänst på GU

Sedan 2012 finansierar kommittén en doktorandtjänst på institutionen för globala studier. Doktoranden Magdalena Zeijlon studerar hur mänskliga rättigheter förstås och tillämpas i svensk offentlig förvaltning, och hennes studieobjekt är har varit arbetet på rättighetskommitténs kansli, numera avdelning rättighet.

(f) Planering för eventuell uppstart av regioninternt nätverk 2016

Ett regioninternt nätverk byggs upp parallellt med arbetet att ta fram mål och åtgärder för den kommande regiongemensamma handlingsplanen för mänskliga rättigheter.

Tillägg till 1.1: Arbetet med utbildning inom barnrättsområdet

Med utgångspunkt i *Handlingsplan för implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter i Västra Götalandsregionen 2014-2016* har 273 personer utbildats i FN:s konvention om barnets rättigheter – från teori till praktik:

- 91 klinikchefer, Folk tandvården
- 21 representanter från ledningsgrupp och styrelse, Folk tandvården
- 130 medarbetare Folk tandvården (alla kliniker inom Västra Götalandsregionen)
- 11 ombud för barnets rättigheter från habilitering och hälsa och Närhälsan
- 10 mödra- och barnhälsovårdspsykologer (15 MVC/BVC inom Fyrbodalen)
- 10 medarbetare familjecentralen Frölunda

Avdelning rättighet har arrangerat två nätverksträffar för ombud för barnets rättigheter. Under hösten har avdelning rättighet även tagit fram en webbutbildning om barnkonventionen för Folk tandvården.

1.2. Skyldighetsbärarens kunskap om rättighetsbärarnas situation och de brister som finns inom Västra Götalandsregionen ökar.

a) Genomföra regelbundna samråd

Kommittén för rättighetsfrågor har fem samråd: samrådet för funktionshinderfrågor, samrådet för jämställdhet- och hbtq-frågor, samrådet för nationella minoriteter, samrådet för ålder och samrådet för mänskliga rättigheter. Under våren genomfördes ett gemensamt tvärsamråd där cirka 70 personer från civilsamhället, kommittén och avdelningen deltog. I oktober genomfördes det första dialogforumet med cirka 60 deltagare. Dialogforumet är ett öppnare forum där personer från organisationer, nätverk och liknande som inte finns med i de ordinarie samråden också är välkomna. Temat för mötet var att skapa utrymme för inspel till den kommande handlingsplanen för mänskliga rättigheter.

Kommittén för rättighetsfrågor

Samrådet för funktionshinderfrågor har bland annat diskuterat (och kritiserat) avdelning rättighets förslag till ny styrmodell för bidrag till patientföreningar och organisationsstöd. Samrådet har även träffat ledamöter i hälso- och sjukvårdsstyrelsen.

Samrådet för jämställdhet- och hbtq-frågor är delvis nytt, eftersom det tidigare samrådet endast bestod av hbtq-organisationer. Samrådet har en planeringsgrupp som träffas efter varje möte för att planera samrådets kommande möte. Vid det första mötet under året gav samrådet återkoppling på Sahlgrenska universitetssjukhus kommande hbtq-strategi. På årets andra möte diskuterade samrådet utvecklingen av psykiatri i Västra Götalandsregionen. Vid årets tredje träff var temat jämställdhet och jämlikhet inom hälso- och sjukvården.

Samrådet för de nationella minoriteterna har haft tre samrådsmöten. Vid två möten har samrådet diskuterat Västra Götalandsregionens kulturplan. Avdelning rättighet har även träffat Göteborgs romska råd samt representanter för det sverigefinska föreningslivet vid tre tillfällen för att diskutera beredning av organisationsstöd, samrådets sammansättning samt utlysning av 2016 års medel.

Samrådet för ålder har också en delvis ny sammansättning. Tidigare har samrådet samlat barnrättsorganisationer, men från och med 2015 har samrådet breddat sitt fokus och innefattar även representanter från Västra Götalandsregionens regionala pensionärsråd. Under året har samrådet diskuterat hur arbetet kan hållas intressant för alla trots bredden. Deltagarna såg ett värde av att kunna diskutera frågor och aspekter som berör hela åldersdimensionen, men har även framfört önskemål om att under delar av mötestiden få möjlighet att arbeta med barn- och äldrefrågorna var för sig.

Samtliga ordinarie samråd har under hösten gjort inspel till den kommande regiongemensamma handlingsplanen om mänskliga rättigheter.

b) Utveckla formerna för samråd

På årets sista samrådsmöten delades en enkät ut till företrädarna för civilsamhället. Resultatet av enkäten visar bland annat att 93 procent av de svarande upplever att samråden tar upp frågor som är relevanta för dem och att 77 procent av de svarande upplever att de kan påverka Västra Götalandsregionens verksamhet genom samråden. Sammanställningen av enkätresultatet kommer att användas för att utveckla arbetet med samråd under 2016.

Avdelning rättighet har ingått i projektet KAIROS inom Mistra Urban Futures. Projektet har bland annat genomfört två miniseminarium med totalt 25 deltagare på temat *Vem ska man lyssna på – om dialog och representation*. Synpunkterna samlades in och dokumenterades. KAIROS har även publicerat fyra rapporter under året (Göteborg i världen, Dialog och medskapande i vår tids stora omdaning, Invånardialogens roll och former: Västra Götalandsregionens samråd med det civila samhället samt Ungas medskapande).

c) Utveckla strategier för barnrättsarbetet

Strategier för barnrättsarbetet integreras i MR-planen.

Kommittén för rättighetsfrågor

- d) Utveckla och driva FoU
Se mål 1.1.d ovan.

Tillägg till 1.2: Arbetet med referensgrupper barn

Under sommaren bildades en ny referensgrupp som bestod av avdelning rättighets tio feriepraktikanter. Idag finns 8 referensgrupper i åldrarna 5-19 år med geografisk spridning i länet. Referensgrupperna finns som ett led i barn och ungas rätt till delaktighet och inflytande och för att ge möjlighet till påverkan i olika regionala verksamheter.

1.3. Stärkta relationer till övriga verksamheter i koncernen

- a) I dialog med andra verksamheter utveckla ett rättighetsbaserat arbete
b) Kansliets enheter arbetar strategiskt med Västra Götalandsregionens centrala styrdokument
c) Arbeta för att hitta de strategiskt viktiga samverkansparterna i organisationen

Kommittén för rättighetsfrågor prioriterar ökad samverkan med Västra Götalandsregionens verksamheter. Under hösten har avdelning rättighet samordnat arbetet med att ta fram en regiongemensam handlingsplan för mänskliga rättigheter i dialog med flera olika verksamheter.

Processerna för att ta fram detaljbudget och budgetunderlag har förbättras genom organisationen i det nya koncernkontoret.

Kommittén för rättighetsfrågor har genomfört ett gemensamt presidiummöte med fastighetsnämnden om bland annat reviderade "Tillgängliga och användbara miljöer, riktlinjer och standard för fysisk tillgänglighet".

Kommittén för rättighetsfrågor och avdelning rättighet medverkar i arbetet med sociala investeringar för barns hälsa och utveckling samt i samverkansplattformen för interkulturell dialog i tät samverkan med bland annat folkhälsan, kultur och näringsliv.

1.4. Verksamheter i Västra Götalandsregionen guidas tydligare till ett rättighetsbaserat arbetssätt genom styrdokument.

- a) Utarbeta en sammanhållen struktur för styrdokument på MR-området
I samband med att regionfullmäktige fattade beslut om policy för Västra Götalandsregionens arbete med mänskliga rättigheter fick kommittén uppdraget av regionstyrelsen att återkomma med förslag till en samordnad regiongemensam handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter. Arbetet har haft hög prioritet under hösten.
- b) Revidera CEMR-handlingsplanen
I stället för att revidera CEMR-handlingsplanen planeras jämställdhetsfrågorna ingå i den regiongemensamma handlingsplanen för mänskliga rättigheter.
- c) Genomföra och halvtidsutvärdera strategin Jämställt Västra Götaland
56 kommuner, myndigheter och ideella föreningar har anslutit sig till strategin *Jämställt Västra Götaland*. Fokus hittills har varit implementering och uppföljning. Contextio Etnographics har genomfört en halvtidsutvärdering av

Kommittén för rättighetsfrågor

strategin, som har redovisats för styrgruppen och de kommuner, myndigheter och ideella organisationer som ingår i Länsstyrelsens jämställdhetsnätverk. I uppföljningen framkom bland annat följande rekommendationer:

- Styrgruppen för strategiarbetet bör utökas
- Länsstyrelsen bör besöka aktörer som undertecknat avsiktsförklaringar
- Aktörerna bör använda jamstall.nu som resurs i sitt arbete
- Befintliga handledningsmaterial för jämställdhetsarbete bör spridas till aktörerna som arbetar med strategin
- Aktörerna behöver få information om var de kan söka pengar och Västra Götalandsregionens roll i arbetet med Jämställt Västra Götaland 2014-2017 bör förtydligas.

- d) Revidering av handlingsplan för fysisk tillgänglighet med Västfastigheter
Handlingsplanen för fysisk tillgänglighet med Västfastigheter är utvärderad. Det fortsatta arbetet omhändertas i verksamhetsplan 2016.
- e) Följa upp handlingsplanen för mänskliga rättigheter inom offentlig upphandling
Handlingsplanen har följts upp och redovisades på kommitténs sammanträde 2014-12-11, det vill säga under föregående verksamhetsår.
- f) Revidera handlingsplan för mänskliga rättigheter i offentlig upphandling med regionservice
Det fortsatta arbetet med mänskliga rättigheter i offentlig upphandling omhändertas i avdelning rättighets verksamhetsplan.
- g) Tillsammans med regionservice utveckla krav på mänskliga rättigheter i utvalda upphandlingar
- En ny samtalsbokningstjänst ("Call me") ska bland annat göra det möjligt för döva personer att boka tid för samtal med vårdenheter. Tjänsten är igång med pilotverksamheter och ska breddinföras under våren 2016.
 - I upphandlingen av stomiplattor och blodsockermätare finns nu krav på ljushetskontrast.
 - I Gröna listan ställs de krav som finns i "Tillgängliga och användbara miljöer, riktlinjer och standard för fysisk tillgänglighet" på stolar, klädskap med mera. Det finns också en text om tillgänglighets/rättighetsarbete.
 - Kortläsarna i kollektivtrafiken ska bytas ut nästa år och personer som har svårt att se har testat en prototyp.
 - Vid upphandling av psykiatritjänster ställs krav på HBT-certifiering.
 - I upphandling av utländska läkare krävs att leverantören följer Västra Götalandsregionens rekryteringskultur och WHO's etiska kod.
 - I upphandling av bemanningsläkare ställs krav på att läkarna går webbutbildningar i genus/jämställdhet och för att bemöta personer med funktionsnedsättning.
 - Tre personer från samrådet för funktionshinderfrågor har deltagit i ett möte för att ta fram detaljerade krav för en kommande kiosk för självincheckning för patienter.

Kommittén för rättighetsfrågor

- Avdelning rättighet har utbildat i normkritik och tillgänglighetsfrågor i samband med en utbildningsdag som Kommunikation och externa relationer anordnat för kommunikationsbyråer som har avtal med Västra Götalandsregionen från 2016.
- h) Riktlinjer för tillgänglig kommunikation och information – handledning
Handledning till riktlinjer för tillgänglig information och kommunikation är färdigställd, och överlämnad till Koncernstab kommunikation och externa relationer för vidare hantering.
- i) Kommunikation om tillgängliga och användbara miljöer
Den reviderade upplagan av ”Tillgängliga och användbara miljöer, riktlinjer och standard för fysisk tillgänglighet version 3 2015” har antagits av fastighetsnämnden och skickats vidare till regionstyrelsen för beslut.
- j) Revidering av grafiska profilen
Koncernstab kommunikation och externa relationer har i det kommande reviderade grafiska programmet tagit bort skyltavsnittet. Det ersätts av ett mer detaljerat separat skyltprogram som utformats av Västfastigheters skyltarkitekt med stöd av avdelning rättighet.
- k) Implementering av riktlinjer för tillgängliga och användbara miljöer för utställningar och scenkonst
Riktlinjerna ingår nu som två kapitel i den reviderade upplagan av ”Tillgängliga och användbara miljöer, riktlinjer och standard för fysisk tillgänglighet version 3 2015”. Utbildningar i riktlinjerna har genomförts som en del av ett större utbildningsprogram för personal som arbetar med utställningar vid två tillfällen under hösten. Utbildningarna har planerats tillsammans med Kultur i Väst. Planering sker för motsvarande inom scenkonst.

Mål 2. Invånarna, rättighetsbärarna, stärks i sin egenmakt i förhållande till Västra Götalandsregionen
2.1. Företrädare för rättighetsbärarna får bättre resurser för att ur ett MR-perspektiv driva sina egna frågor.

- (a) Handlägga och följa upp organisationsbidrag till organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning och patientföreningar
- (b) Handlägga och följa upp organisationsbidrag till HBTQ-organisationer
- (c) Handlägga och följa upp organisationsbidrag till barnrättsorganisationer
- (d) Handlägga och följa upp organisationsbidrag till Nationella minoritetsorganisationer
- (e) Projektmedel

Kommittén för rättighetsfrågor har betalat ut 10,8 miljoner kronor till 98 organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning och patientföreningar. Kommittén har även utlyst organisationsbidrag inför 2016.

Kommittén har betalat ut 2,7 miljoner kronor till tre hbtq-organisationer, tre barnrättsorganisationer och 39 organisationer för de nationella minoriteterna. Kommittén har även utlyst organisationsbidrag inför 2016. Avdelning rättighet har ställt frågor till de

Kommittén för rättighetsfrågor

organisationer som sökt medel om vilket jämställdhetsarbete de planerar. Alla sökande kunde redogöra för ett jämställdhetsarbete men endast två organisationer kunde uppge könsfördelningen inom föreningen.

Projektmedel för arbete med mänskliga rättigheter 2014 har redovisats för kommittén under året. Kommittén har även betalat ut medel för projekt som genomfördes under 2015, och utlyst medel för projekt 2016. Kommittén beslutade att 12 nya projekt skulle få medel. Samtliga organisationer fick frågan om hur de skulle jobba med jämställdhet och om hur föreningarnas könsfördelning såg ut. Svaren hade varierande kvalitet och endast ett fåtal föreningar kunde uppge hur många av medlemmarna som var kvinnor, män eller hade övrigt kön.

e) MR-stipendiet

Människorättsstipendiet 2015 delades mellan tre stipendiater: Made in Backa, Marianne Barrljung som arbetar för Röda Korset i Vänersborg och Göteborgskooperativet för independent living (GIL).

f) Parasportstipendiet – (ett stipendium för idrottare med funktionsnedsättning)

2015 har parasportstipendiet delats ut till sex stipendiater. Fyra aktiva idrottsutövare, ett lag och en ledare. Aurelia Hagberg, Axel Wernum, Alexandra Gustavsson, Niklas Andersson, Grunden Bois och Joakim Andersson. Avdelning rättighet har även tagit fram en film för att illustrera vad regionens stipendium för utmärkta prestationer inom parasport i Västra Götaland betyder för mottagarna och deras möjlighet att leva ett gott liv.

g) Statsbidraget finskt förvaltningsområde

Kommittén för rättighetsfrågors användning av statsbidraget för finskt förvaltningsområde har redovisats för 2014 till Länsstyrelsen i Stockholms län. Av statsbidragets 250 000 kronor användes 145 000 kronor till kulturevenemang, 70 000 kronor till administration och kompetensstöd och 35 000 kronor att bygga nätverk bland unga sverigefinnar.

h) Utveckla nya riktlinjer för organisationsbidrag och handikappidrottsstipendiet.

Regionstyrelsen har gett regiondirektören uppdraget att initiera en regiongemensam översyn av policy och riktlinjer för föreningsbidrag. Målet är en gemensam princip och beräkningsgrund för föreningarnas grundfinansiering oavsett vilket verksamhetsområde föreningen agerar inom. Uppdraget begränsas till att börja med till de bidrag som lämnas av kulturnämnden, folkhälsokommittén och kommittén för rättighetsfrågor. Ambitionen är att ha ett färdigt förslag i februari 2016. Det utvecklingsarbete som avdelning rättighet gjort hittills gällande nya riktlinjer för organisationsbidrag ska föras in i arbetet med regiongemensam översyn.

Riktlinjerna för MR-stipendium och parasportstipendium har reviderats under verksamhetsåret och beslutats av kommittén för rättighetsfrågor.

- i) Utveckla formerna för uppföljning av de som tilldelas medel (FoU och projektmedel)
Avdelning rättighet har tagit fram en metod för uppföljning som innehåller ekonomisk uppföljning, syfte, genomförande och hur samarbetet med avdelningen har fungerat. Avdelningen fortsätter att utveckla formerna för uppföljning, ett arbete som även inkluderar organisationsbidrag.

2.2. Företrädare från civilsamhället blir i större utsträckning lyssnade till samt får större möjlighet att påverka och vara delaktiga.

- (a) Genomföra regelbundna samråd med företrädare för grupper där skyddet är som svagast/civilsamhället.
(b) Utveckla formerna för samråd
Se 1.2. a) och 1.2.b).

2.3. Grupper med svagt skydd stärks i förhållande till arbetsmarknaden.

- (a) Biträda HR-strategiska när det gäller PILA (praktik, introduktion, lärande och arbete)
Tre unga inventerare samt en handledare har anställts inom ViA projektet med placering på TD-enheten. Ungdomarna inventerar fyra dagar och läser på folkhögskola en dag per vecka. De har inventerat på folkhögskolor.
- (b) Ge arbetslösa ungdomar insteg på arbetsmarknaden genom inventeringsuppdrag i TD
14 inventerare har anställts under året. I ett gemensamt beslut med koncernstab HR anställdes de unga under hela 2015. Den relativt långa anställningstiden ger ökade möjligheter för ungdomarna att lära sig uppgifterna, känna trygghet i att klara att utföra arbetet och få ett CV med längre anställningstid. I och med detta tar kommittén ett stort arbetsgivaransvar som är direkt kopplat till VG2020 och Beredningen för hållbar utvecklings högsta prioritering. TD ungdomsprojekt presenterades och diskuterades med personalutskottet i juni. I december beslutade personalutskottet att långsiktigt avsätta resurser ur det personalpolitiska anslaget till varaktiga arbetsmarknadsinsatser för unga. Därmed fortsätter TD ungdomsprojekt i mer stadigvarande form.

I september genomfördes en uppföljning av 19 män och 12 kvinnor (31) som varit anställda som TD-inventerare i ungdomsprojektet under en period mellan 2013 och 2014. Deras anställning har pågått 6 – 12 månader. Många upplevde arbetet som en positiv språngbräda för nya jobb och ur uppföljningen finns följande citat ”Det är annorlunda mot vad jag hade gjort innan. Det var kul. Det kändes som ett riktigt jobb, inte bara projektjobb.”

Vad gör du idag?	Jobbar	Studerar	Arbetslös	Övrigt (f-ledig, plan starta eget)
Antal	18	6	4	3

Under hösten har intervjuer genomförts och anställning av 13 nya inventerare för 2016 gjorts klart.

Tillägg: Feriepraktikanter Vänerparken

Västra Götalandsregionen erbjuder varje sommar feriepraktikplatser till ungdomar som intresserar sig för att lära sig mer om regionens olika yrken och arbetsplatser.

Kommittén för rättighetsfrågor

Feriepraktikanterna får under fyra veckor praktisera på någon av Västra Götalandsregionens verksamheter där de handleds av erfaren personal. 10 ungdomar i gymnasieåldern praktiserade som barnrättsutvecklare med uppdrag att utveckla barn- och ungdomsperspektiven inom olika regionala frågor.

Mål 3. Drifta, utveckla och bredda TD (Tillgänglighetsdatabasen)

3.1. Fler avtalsparter är aktiva i TD.

TD har ett 70-tal externa avtalsparter i form av kommuner och regioner, turistbolag, landsting, folkbildning (ABF), Folkets Hus och Parker, Svenska Kyrkan, Rörelsefolk högskolorna, Svenska Mässan, Liseberg, Stiftelser. Många av dessa har varit användare av TD-systemet sedan TD:s start 2005. Enheten har också genomfört projektverksamhet med Statens Fastighetsverk, Världskulturmuseerna, Liseberg, Svenska Mässan, Haninge kommun, Bräcke Diakoni samt Arvsfondsdelegationen. Under året har Örebro kommun, Sundbybergs stad, Växjö kommun och Trelleborgs kommun anslutit till TD.

Den årliga användarträffen för samtliga avtalsparter genomfördes i januari. I samband med denna genomfördes utbildning i inventering, områdes- samt avtalsadministratör och rapporthantering. 63 personer har utbildats i TD. Informations- och dialogmöten har genomförts med Göteborgs Stad och Region Skåne.

3.2. TD:s information finns på fler språk.

Översättning till spanska är genomförd. Finska och tyska översättningarna har setts över och publicerats. Översättning till romani chib kommer inte att göras 2015.

3.3. Systemutvecklingen är kontinuerligt genomförd.

Regelverken i TD är baserade på Västra Götalandsregionens riktlinjer för "Användbara och tillgängliga miljöer". TD-regelverkets lightversion har kvalitetssäkrats och tagits i drift. Regelverken används för interna VGR-rapporter. Nya mallar och formulär för lekplats och handikapparkeringsplats i stad har utarbetats och driftsatts.

Ny statusrapport har arbetats fram för att möjliggöra kontroll av vilka inventeringar som måste uppdateras, vilka som är inventerade men inte publicerade samt vilka som inte har påbörjad inventering.

3.4. Stabil plattform för TD finns inom koncernen

Ett underlag för objektifiering av TD och ny SLA(service-level agreement) är framtagen tillsammans med branschen.

3.5. Stödfunktioner för beställare, förvaltningar och avtalsparter är skapade.

Regionstyrelsen fastslog i mars hur samverkansprocessen mellan TD-enhetens inventeringar och Västfastigheters åtgärder ska samverka. När det gäller de egna verksamheterna inventerar TD, Fastighetsnämnden åtgärdar och ny inventering görs av TD. Kommittén för rättighetsfrågor och fastighetsnämnden lämnar rapporter till regionstyrelsen. När det gäller regionala verksamheter i externa/förhyrda lokaler inventeras dessa i TD. Därefter erbjuder Västfastigheter kompetensstöd till verksamheter mot ersättning.

Kommittén för rättighetsfrågor

Ett gemensamt arbete med Västfastigheter har genomförts under hösten inför det av regionstyrelsen beslutade 3-åriga projektet ”Åtgärder kring enkelt avhjälpna hinder i Västra Götalandsregionens egna lokaler” med start 2016. En projektplan är framtagen och beslutad av respektive chef för avdelning rättighet och Västfastigheter. 4 unga TD-inventerare är rekryterade för projektet med finansiering från regionstyrelsen.

3.6. TD är breddat till fler diskrimineringsgrunder.

Systemet har tekniskt förberetts för andra rapporttyper för att täcka in fler diskrimineringsgrunder. TD har inte breddats under året till fler diskrimineringsgrunder. Ett verktyg behöver utgå från de mål och åtgärder som arbetas fram i MR-planen.

3.7. Brister och hinder som kan påverka möjligheten för rättighetsbärarna att ta del av Västra Götalandsregionens verksamheter ska synliggöras för skyldighetsbärarna i TD-rapporter.

Hälso- och sjukvårdsnämndernas kansli (HSNK), Västfastigheter, Kungälv- och Uddevalla sjukhus, Närhälsan, Folk tandvården, Bräcke Diakoni, avdelning kultur och Kultur i Väst har fått enskilda TD-rapporter och jämförelserapporter på de inventerade anläggningarna. Sektorsrådet för tandvård har fått specifik information om TD och en dialog har förts kring TD-inventeringarna och samarbetet.

3.8. Antal sökträffar på TDs publika sida ökar

Det totala antalet sökträffar på TD:s publika sida www.t-d.se är 440 667 jämfört med 333 395 stycken 2014, vilket ger en ökning med 80 procent. Under 2015 var antalet helt externa träffar 333 395 (175 891 år 2014) vilket motsvarar en ökning med 90 procent.

3.9. Verktyg för Inventering av tillgänglighet för kvarboende för äldre och personer med funktionsnedsättning i befintligt fastighetsbestånd finns.

Antal anslutna abonnenter har ökat med 25 stycken (från 14 stycken 2014 till 39 stycken 2015).

Mål 4. Utveckla och upprätthålla externa relationer

4.1. Uppdaterade på kunskapsutvecklingen inom MR-området

(a) Medverkan på strategiskt viktiga konferenser och evenemang

Medverkat på West Pride med ett tält tillsammans med Närhälsan och avdelning folkhälsa. Tältet var mycket välbesökt. Avdelning rättighet deltog tillsammans med Närhälsan och Ungdomsmottagning även i Prideparaden.

(b) Aktivt deltagande i genomförandet av MR-dagarna 2015

Delfinansierat och deltagit i en lokal arrangörsgrupp för mänskliga rättighetsdagarna, som ägde rum på Svenska mässan den 8-10 december. Cirka 4000 personer besökte evenemanget och könsfördelningen bland de som köpte seminariepass var 72 % kvinnor, 26 % män och 2 % något annat. Kommittén arrangerade en monter som stod tillsammans med Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Göteborgs stad. Dessa tre organisationer hade ett gemensamt budskap och det var ”Västssverige mot rasism”. Cirka 150 besökare i montrarna. Tio politiker och nio tjänstemän bemannande montern plus personal från tre andra verksamheter inom Västra Götalandsregionen; Angereds närsjukhus, Psykosvårdkedja nordost och Kompetenscentrum för våld i nära relationer. De som

Kommittén för rättighetsfrågor

bemannande montern upplevde att det var bra med en öppen monter, att det var bra att både politiker och tjänstemän stod i montern och att flödet av besökare var bra.

Avdelningen arrangerade även tre seminarier; ett om pilotprojekten med att implementera ett rättighetsbaserat arbetssätt i tre verksamheter inom VGR, ett om kommitténs arbete med fokus på tillgänglighetsdatabasen (TD) och ett om kommitténs samråd där politiker från de olika samråden reflekterade över samrådets funktion. Avdelningen hade även fyra uppskattade workshops för barn om mänskliga rättigheter.

(c) Medverkan på relevanta internationella arrangemang

TD-inventering i Bryssel av Europaparlamentet och VGR:s Brysselkontor gjordes i juni. Båda inventeringarna är publicerade på www.t-d.se. TD har presenterats för NECSTour Accessibility task force NeCt Tour i Bryssel. Avdelningen medverkade vid the FRA (Fundamental Rights Agency) workshop om utbildning för att motverka diskriminering, intolerans och radikaliserings i Wien i december.

(d) Medverka i nationella nätverk på MR-området

Medverkat på nationella nätverket för mänskliga rättigheter, SKL:s nätverk för att stärka barns rättigheter, nationella nätverket Landsting och regioner i samverkan (LORIS-Nat Min) och barnrättsdagarna i Örebro. Avdelningen har representerat SKL i SIS/TK 493 grafiska symboler. Platsen har nu överlämnats till VGR:s skyltarkitekt. VGR har tillsammans med pictogramnämnden tagit fram en könsneutral skylt för toalett som nu används på Angereds närsjukhus och har blivit en svensk standard. Avdelningen deltar även i SIS/TK 536, som samordnar Sveriges arbete med standardisering för tillgänglighet, och i SIS/TK 453 Tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö. I den senare har avdelningen bidragit med påverkan så att en arbetsgrupp kring ledstråk startats och att Sverige medverkar i en revidering av en internationell standard ISO 21452, Building construction – Accessibility and usability of the built environment.

(e) Ta emot studiebesök

Tagit emot studiebesök med ca 35 studenter från offentlig förvaltning, förvaltningshögskolan, Göteborgs Universitet. TD-enheten bjöd under våren in till Öppet Hus dit cirka 50 personer kom och fick information om verksamheten. Avdelningen tog också emot studiebesök från Unesco-Lucs i november. Avdelningen tog emot ett studiebesök med fem trainees och en representant från Durham County Council.

4.2. Aktiv aktör i MR-diskursen

(a) Svara på remisser inom strategiskt relevanta områden

Koncernstab Hälso- och sjukvården har i samråd med avdelningen besvarat den statliga utredningen ”Juridiskt kön och medicinsk könskorrigering”.

Besvarat motion om ett centrum för kunskapsutveckling inom mångfald och integration mm, motion om utbildning om upptäckt och åtgärder vid brott mot barn och motion om könsstympning av pojkar.

Avdelningen har också i samråd med avdelning folkhälsa besvarat en remiss från Göteborgs Stad om ett förslag till ”Handlingsplan för kommunala insatser som rör EU-

Kommittén för rättighetsfrågor

medborgare i utsatta situationer” som förutom Göteborg också omfattar övriga kommuner i GR.

Gett yttrande om betänkandet Mål och myndighet En effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86).

4.3. Stärkta relationer till viktiga samverkansparter i närområdet

a) Samverkan med regionens kommuner och länsstyrelsen i Västra Götaland

Jämställdhetsstrategin görs i samverkan med Länsstyrelsen och anslutna kommuner, ideella föreningar och myndigheter. Se 1.4. c). Avdelningen har varit med och planerat Länsstyrelsens tre jämställdhetsnätverkstävlingar som har ägt rum under våren. Dessa nätverk används för arbetet med att implementera jämställdhetsstrategin ”Jämställt Västra Götaland 2014 - 2017”. Nätverksträffarna har lett till att kommuner, myndigheter och andra aktörer får en kontaktyta och en gemensam målriktning för sitt jämställdhetsarbete. Alla träffarna har utvärderats med goda resultat främst vad gäller aktörernas möjlighet till att utbyta erfarenheter med andra i liknande situation. Vid en av träffarna uppmanades deltagarna att ta med sina chefer vilket ledde till att träffen var fullsatt med ca 110 personer. På årets fjärde träff var temat jämställdhetsintegrerad budget och på det fjärde mötet presenterades deltidsutvärderingen. Alla träffarna har utvärderats med goda resultat främst vad gäller aktörernas möjlighet till att utbyta erfarenheter med andra i liknande situation.

MR-dagarna planerades gemensamt med bland annat Göteborgs Stad och Länsstyrelsen. Avdelningens roll i arbetet med Modellsamverkan med Trollhättans kommun kommer framöver vara att bidra till projektet med expertstöd vid behov. Likaså i det fortsatta arbetet med Barnhälsoindex tillsammans med GR och dess kommuner. Deltar i referensgrupp för romskt informations- och kompetenscenter.

4.4. Kunskapen om TD stärks i landet

a) Informationsspridning

TD-filmen ”TD Bra för alla- nödvändig för några” har färdigställts och finns på hemsidan <http://www.t-d.se/sv/TD2/TD/TD-filmen/> Filmen är anpassad på olika medier med teckentolkning, syntolkning, textning samt engelska textat och dubbat. Filmen vann GULD i World media festival inom kategorin Public Relations: Human Relations and Values.

På SKL konferensen ”Mötesplats Social Hållbarhet med tema – Social Hållbarhet – för alla” i Malmö presenterades TD och den fysiska tillgänglighetens betydelse på avdelningens seminarium Rätten till hälsa.

TD presenterades på MR-dagarna i ett avdelningsgemensamt seminarium.

TD- ungdomsprojekt presenterades på Kvalitetsmässan i Västra Götalandsregionens monter samt i Öppet Forum ”Ledarskap och utveckling”. TD-enhetens uppsats ”TD ett arbete med rättigheter som stärker andra rättigheter” blev 2015 nominerat till Göta Priset på Kvalitetsmässan och ett seminarium ”Ett samhälle för alla” genomfördes tillsammans med David Lega.